

List intencyjny

w sprawie utworzenia stałej wystawy dotyczącej upamiętnień będących dziedzictwem systemu komunistycznego w Muzeum Zimnej Wojny w Podborsku

Prezes Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu dr Jarosław Szarek i Dyrektor Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu Aleksander Ostasz przekonani o konieczności rozwiązania problemu upamiętnień będących dziedzictwem systemu komunistycznego i udzielenia wsparcia samorządom, które podejmują inicjatywę ich usunięcia z przestrzeni publicznej, wyrażają wolę podjęcia współpracy w celu utworzenia stałej wystawy dotyczącej ww. upamiętnień w Muzeum Zimnej Wojny w Podborsku.

Muzeum to powstało na terenie obiektu wojskowego 3001, czyli postsowieckiego magazynu amunicji atomowej, który w 2015 r. trafił w zarząd Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu. Kompleks o powierzchni 300 ha składa się z zespołu koszarowego i dwóch magazynów amunicji atomowej. Obiekt zbudowany przez „ludowe” Wojsko Polskie w latach 1967–1969, rok po ukończeniu został przekazany Sowiecom. W dwóch schronach przeciwatomowych klasy T-7 przechowywano amunicję atomową – głowice i bomby dla Frontu Polskiego oraz stacjonujących w Polsce jednostek sowieckich. W 1990 r. magazyn przejęty został przez Marynarkę Wojenną, a w 2005 r. trafił do zasobu Służby Więziennej. Fakt ten spowodował, że zachował się w niemalże idealnym stanie.

Misją prezentowanej tam wystawy stałej będzie pokazanie pełnego obrazu działalności propagandowej władz Polski Ludowej w sferze upamiętnień, przez które rozumie się pomniki, kopce, obeliski, kolumny, rzeźby, posągi, popiersia, kamienie pamiątkowe, płyty i tablice pamiątkowe, napisy i znaki, a także pomnikowy sprzęt wojskowy. Działalność ta prowadzona była na szeroką skalę poprzez lansowanie takich zagadnień, jak działania partyzanckie Gwardii/Armii Ludowej na obszarze okupowanym przez Niemców, wdzięczność Armii Czerwonej/Radzieckiej i tzw. braterstwo broni, walka o utrwalenie władzy ludowej czy postaci i wydarzenia ważne dla ideologii komunistycznej. Wszystko to służyć miało legitymizacji reżimu, przy jednoczesnym zakłamaniu historii Państwa i Narodu Polskiego. Planowana wystawa stała będzie miała za zadanie także to, by wyróżnić postawę obywateli, którzy nie godzili się na zawłaszczanie przestrzeni publicznej przez fałszywych bohaterów.

Na ekspozycję składać się będą przede wszystkim oryginalne upamiętnienia lub ich elementy, ale także opatrzone komentarzem historycznym dokumenty i fotografie (związane m.in. z ich budową, odsłonięciem czy organizowanymi przy nich propagandowymi uroczystościami) oraz relacje i wspomnienia (z naciskiem na uczestników oporu społecznego – od akcji zbrojnych w latach czterdziestych, po happeningi z ostatnich dekad XX stulecia).

Ramy wspólnych działań oraz forma organizacyjna przedsięwzięcia zostaną wypracowane w toku dalszych uzgodnień, a ich podstawą będzie gotowość włączenia do współpracy także innych podmiotów i instytucji, które zechcą w nim uczestniczyć na partnerskich zasadach.

List intencyjny sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym egzemplarzu dla każdej ze stron.

List niniejszy podpisano w Warszawie, 29 czerwca 2017 r.